

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Mielenasiat tutuksi – tietoa ja työvälineitä mielenterveys- ja neuvonpääntöhanke
Hakemusnumero	R-00268
Valintakokouksen päivämäärä	12.12.2022
Hakijan virallinen nimi	Koulutuskuntayhtymä OSAO
Osatoteuttajat	Oulun Ammattikorkeakoulu Oy
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.2 Uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	2.1.2023
Päätymispäivämäärä	31.12.2025

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Mielenterveyden haasteet ovat lisääntyneet vallitsevan maailmantilanteen, kuten koronapandemian, ilmastonmuutoksen ja Ukrainan sodan vuoksi. Terveysten ja hyvinvoinnin laitosten mukaan jopa 25 % nuorista kärsii jonkin asteisesta mielenterveyden häiriöstä ja ainoastaan 20-40 % heistä arvioidaan olevan tuen piirissä. Lisäksi opiskelijat kokevat yksinäisyyttä, kiusaamista ja syrjintää. Mielenterveyttä uhkaavia tekijöitä ovat myös päihteiden käyttö ja opiskeluun liittyvä stressi.

Tutkimusten mukaan neuropsykiatrisia ominaisuuksia (nepsy) on noin 10-15 % väestöstä, joten ilmiö koskettaa isoa osaa ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun opiskelijoita ja tulevia työntekijöitä sekä heidän läheisverkostoaan. Neopsyominisuuksia voivat olla mm. tarkkaavuuden haasteet, toiminnanohjauksen ongelmat, sosiaalisen vuorovaikutuksen haasteet ja tunteiden tunnistamiseen ja säätelyyn liittyvät ongelmat. Tietämättömyys mielenterveyden- ja neuropsykiatrisista häiriöistä lisää ennakkoluuloja ja negatiivisia asenteita.

Koulutuskuntayhtymä OSAOssa ja Oulun ammattikorkeakoulussa opetus- ja ohjaushenkilöstö on tuonut esiin lisäkoulutustarpeita liittyen heidän osaamiseensa tukea ja ohjata nepsy- tai mielenterveyshäiriöisiä opiskelijoita.

Hankkeen tavoitteena on koota yhteen sekä pilotoida opiskelijoiden ohjauksen tueksi erilaisia työkaluja ja toimintamalleja, jotka tukevat opetus- ja ohjaushenkilöstön pedagogista ajattelua ja toimintaa nepsy- ja mielenterveysopiskelijat huomioiden. Ymmärryksen, oikean tiedon, uusien työmenetelmien ja toimintamallien sekä verkostoitumisen avulla henkilöstön työssäjaksaminen sekä kyky ohjata erilaisia oppijoita yksilöllisesti paranevat.

Tavoitteena on vahvistaa mielenterveystaitoja sekä pystyä paremmin tunnistamaan ja huomioimaan neuropsykiatristen ominaisuuksien sekä mielenterveyden vaikutus opiskeluun ja työllistymiseen. Hankkeen avulla vahvistetaan ja kehitetään yhteisöllisen opiskelu- ja työelämän toimintakenttää ja luodaan turvaverkkoja rakentaen yhteistyötä eri toimijoiden välille vahvistaen tarjottavien palveluiden ja tuen oikea-aikaisuutta. Lisäksi tavoitteena on tiivistää työelämän ja oppilaitosten

välistä yhteistyötä sekä helpottaa jatko-opintoihin siirtymistä. Hanke nähdään ajankohtaiseksi ja tärkeäksi molemmissa oppilaitoksissa.

Hanketiimi jalkautuu yhdessä opiskelijahuollon toimijoiden kanssa opiskelijoiden ja opetushenkilöstön tueksi. Toimintatapa mahdollistaa opetus- ja ohjaushenkilöstön jatkuvan oppimisen. Hanketiimin tarjoaman tuen avulla henkilöstö voi käsitellä mielenterveys- ja nepsykysymyksiä tapauskohtaisesti ja oikea-aikaisesti lisäten samalla omaa osaamistaan sekä opiskelijoiden saamaa tukea. Opiskelijan polkua työelämään ja jatko-opintoihin tuetaan vahvasti ja osaamista ja tietoa siirretään hankkeen kautta myös työelämäyhteistyökumppaneille.

Hanke vaikuttaa heikossa asemassa olevien henkilöiden hyvinvoinnin lisääntymiseen, koulutukseen ja työelämään kiinnittymiseen. Hankkeen pitkän aikavälin vaikuttavuus näkyy opiskelijoiden valmistumisasteen nousuna, lisääntyneenä jatko-opintoihin hakeutumisena ja työllistymisenä sekä henkilöstön työ- ja toimintakyvyn paranemisena. Lisäksi hankkeessa luotujen toimintamallien ja turvaverkkojen avulla mahdollinen syrjäytymiskierre saadaan katkaistua.

Toimenpiteitä:

TP 1 Oppimisen tukeminen ja ymmärryksen lisääminen

Kyselyjen kautta selvitetään, mitä osaamista opetus- ja ohjaushenkilöstöllä on nepsy- ja mielenterveyshäiriöihin liittyen sekä mistä teemoista toivotaan lisää tietoa. Kartoituksesta esiin nousseita teemoja hyödynnetään hankkeen koulutuksissa ja muissa toimenpiteissä. Työpajoihin hankitaan tarvittaessa ulkopuolisia kouluttajia tai asiantuntijoita ja niissä voidaan hyödyntää myös kokemusasiantuntijoita. Yhteistyökumppaneiden tietoa ja uusia, hyväksi todettuja käytäntöjä hyödynnetään hankkeen aikana ja samalla saadaan oppimisilmapiiriä mielenterveyttä tukevaksi.

TP 2 Työmenetelmät

a. Työmenetelmien pilotointi koulutuksen näkökulmasta

Työpakettissa kartoitetaan ja otetaan käyttöön ammatillisella toisella asteella ja korkea-asteella (amk) käytettäviä toimintamalleja ja menetelmiä, jotka tukevat ja vakauttavat opiskelijan arkea eri kehitysympäristöissä ja vahvistavat mielenterveystaitoja. Työmenetelmien ja toimintamallien avulla opetus- ja ohjaushenkilöstöllä on entistä paremmat valmiudet tukea opiskelijoita, jotka tarvitsevat runsaasti tukea. Toimintamalleissa ja työmenetelmissä on sekä yksilö- että ryhmäohjaukseen soveltuvia menetelmiä.

b. Toimintamallit uudelleen aloittavien kanssa työskentelyyn

On tärkeää selvittää, mitä apua opiskelun keskeyttäneet ja uudelleen aloittaneet tarvitsevat, jotta he saavat läpäistyä opinnot ja siirryttyä työelämään tai jatko-opintoihin. Hankkeessa pilotoidaan haastattelumalli, jossa erityisopettaja on mukana selvittämässä, mikä voisi auttaa opinnoissa etenemisessä ja työelämään siirtymisessä.

TP 3 Digitaalisuus ohjauksessa

a. Mielenterveys- ja nepsyhäiriöihin sekä opiskelun tukeen liittyvä tietopaketti verkossa

Hankkeelle avataan web-sivut, jotka on tarkoitettu opetus- ja ohjaushenkilöstölle, oppilas- ja opiskelijahuollon toimijoille, työpaikkaohjaajille, opiskelijoille ja opiskelijoiden läheisverkostolle. Sivustolla esitellään kootusti myös erilaisten käytössä olevien toimintatapojen, mallien ja työvälineiden käyttöä.

b. Digitaalisten välineiden hyödyntäminen opiskelijan kaikissa kehitysympäristöissä

Työpakettissa testataan ja pilotoidaan erilaisia opiskelun tukeen tuotettuja sovelluksia nepsy- ja mielenterveyshäiriöiden näkökulmasta. Hankkeessa mm. koostetaan ja testataan eri puolilla Suomea kehitettyjä opiskelun tukisovelluksia opiskelijan nepsyhaasteet huomioiden.

TP 4 Turvaverkkoja ja yhteistyötä

Työpaketissa tiivistetään opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä opiskelijahuollon välistä yhteistyötä kuvaamalla olemassa olevat palvelupolut ja tuomalla ne opetus- ja ohjaushenkilöstön tietoisuuteen. Hankkeessa tehdään yhteistyötä myös tulevan hyvinvointialueen perhekeskusten nepsyosaajien verkoston kanssa.

TP 5 Jatko-opintoihin ja työelämään siirtyminen

a. Työssäoppiminen ja työelämään siirtyminen

Työpaketissa tuetaan eri keinoin opiskelijan hakeutumista työ- ja työssäoppimispaikkaan, sinne tutustumisessa, aloittamisessa ja loppuun saattamisessa. Hankkeessa pilotoidaan opiskelijahuollon kanssa jalkautuvaa tukea työssäoppimispaikalle opiskelijan tueksi. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen tukihenkilömallia kehitetään nepsy- ja mielenterveysopiskelijoiden näkökulmasta käsin, mikä lisää opettajien ja työpaikkaohjaajien ymmärrystä siitä, miten heikommassa asemassa olevia opiskelijoita on mahdollista tukea aiempaa paremmin.

b. Jatko-opintoihin siirtyminen

Yhteistyön vahvistaminen OSAOn ja OAMKn välillä. Nepsy/mielenterveysopiskelijoiden tukeminen ja itsetunnon vahvistaminen korkeakouluopintoihin siirtymiseen.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:

OSAO: tuki: 387 453, kokonaiskustannukset: 484 320 e.

OAMK Oy: tuki: 268 743 e, kokonaiskustannukset: 335 928 e.

Kohderyhmä: opetus- ja ohjaushenkilöstö ja opiskelijat.

Osallistuvia henkilöitä yhteensä 235, mukaan tulevia yrityksiä 38.

Kohdealue: Pohjois-Pohjanmaa/Oulu

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	820 248 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	820 248 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	656 196 € (80 %)

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa toimintalinjan 4 erityistavoitetta 4.2 Uutta osaamista työelämään. Hanke tukee yhteistyön, uusien toimintamallien kehittämisen sekä jatkuvan oppimisen keinoin opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista ja työssäjaksamista. Toimenpiteillä ehkäistään opintojen keskeyttämistä kehittämällä toimintaa niin, että oppilaitosten toiminnassa huomioidaan tuen tarve ennakoivasti entistä paremmin. Hankkeella tuetaan koulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä sekä opiskelijoiden siirtymistä koulutuksesta työelämään. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 mukainen; hanke tukee jatkuvaa oppimista ja koulutuspolkujen sujuvuutta (Koulutuksen, palveluiden ja harrastusten saavutettavuus, MAKO KT 2 B).

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä hanke sai riittävästi pisteitä (31/52 p.).

Kustannusarvion suuruus tarkistetaan.

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 18.10.2022

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmä 1.11.2022

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 12.12.2022

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä 22.12.2022

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä / Ei